

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXXII. (26)

No. (štev.) 6

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

10. februarja 1973

Politika nevezane prožnosti

Ze med trajanjem vietnamske vojne, še bolj pa po podpisu pogodbe v Parizu ob koncu sovražnosti v Vietnamu, v zunanjih in vojnih ministrih veselil strokovnjaki razmišljajo o novih konceptih meddržavnih odnosov in prihajajo do zanimivih spoznanj.

Skoro soglasno ugotavljajo: nove dobe — novi koncepti ali obratno: novi koncepti — nove zgodovinske dobe.

V novem veku n. pr. kolonialne ekspanzije velikih evropskih sil pripisujejo stremljenju tedanjega evropskega prebivalstva po obilju, ki ga je predstavljalo na novo odkrito zlato in druge dragocene kovine. Konec te dobe je leta 1776 pomenilo delo Adama Smitha „Bogastvo narodov“, v katerem je leta postavil definicijo, da bogastvo ni zlato, temveč sposobnost prebivalstva proizvajati koristne dobrine.

Ob podpisu pogodbe, ki naj bi končala vietnamsko vojno, kaže, da svet prehaja iz razdobja konfrontacije med komunističnimi in kapitalističnimi silami v razdobje, ki ga je Nixon v svojem letošnjem nastopnem govoru označil za „strukturo miru, ki bo lahko trajal ne samo v naš dobi, temveč še dolge generacije“.

Nova doba, če bo seveda prišla, vsekaror ne bo rezultat nekakšnega izbruha mednarodne moralnosti ali nekega novega hotenja narodov, da bi podredili svoje interese interesom drugih narodov. Bolj bo odvisna od razporeditve sil za zagotovitev svetovne stabilnosti.

Prav dramatično in obenem se je stara, bi-polarna doba, doba živčne vojne in njen koncept moči zrušila na dejstvu, da ZDA, največja od obeh velesil, niso mogle prisliti ob tla Severnega Vietnama, ki po svoji družbeni strukturi spada med najmanj razvite države na svetu.

V prednuklearni dobi je gospodarska zmogljivost neke države bila važnejša od njene obrambne zmogljivosti. V dolgi vojni je namreč taki državi bilo mogoče preusmeriti svojo gospodarsko zmogljivost s civilne na vojaško in tako zgraditi in vzdrževati večjo vojaško silo kakor njeni nasprotniki.

Nuklearna doba pa je zmanjšala pomen gospodarske zmogljivosti posameznih držav. V atomski vojni, ki bi trajala morda le nekaj dni ali celo nekaj ur, bi imelo veljavno le atomsko orožje, zavarovano pred napadom in pripravljeno za takojšen odgovor na kakršno koli grožnjo.

Vietnamska vojna, za ZDA „najdaljša in najtežja“ po besedah Nixona, je zaradi svojega izredno dolgega trajanja in zaradi neodločenega izida spremenila koncept moči neke države. Dokazala je, da ta omejitev ni materialna, temveč politična in socialnega značaja zaradi ozirov, ki se jim vlada ne more izogniti ne doma ne v zunanjem svetu. In čim večja je velesila, tem bolj je v tem pogledu vezana.

V zadnji izdaji revije Zunanje zadeve Brookings Instituta v Washingtonu beremo, da so trije faktorji, ki danes omejujejo vojaško in gospodarsko prožnost katere koli države, pa naj bo tudi velesila:

1. Koalicije, zvarjene v živčni vojni, so se začele razkrajati. Manjše sile kažejo vedno večjo težnjo po neodvisnosti, velesile pa ugotavljajo da je zvestoba njihovih zaveznikov dvomljiva in da jim celo omejuje njihovo lastno gibljivost.

2. Zadeve, ki nimajo direktne zveze z varnostjo držav v glavnem ekonomске, zavzemajo prvo mesto na lestevici moderne diplomatske aktivnosti. Še sicer drži, da ostajajo problemi varnosti važni, toda ZDA na eni in ZSSR na drugi strani imata vedno manj možnosti, da bi z grožnjo odpovedi vojaške zaščite obnavljali svoje zaveznike.

3. Prijateljstva in nasprotstva v meddržavnih odnosih postajajo vedno bolj zapletena in dvolična. Na višku živčne vojne sta obe velesili, vzporedno tekmo nabiranja zaveznikov, ostro ločili med prijatelji in sovražniki. Nevezane

Kriza marksističnega izobraževanja

Komuniste skrbi pridobivanje mladine

Med številnimi skrbmi, ki tarejo komunistični režim v domovini, je prav gotovo ena najvažnejših prav pomanjkavanje mladine v partijskih vrstah, in sploh nezanimanje mladine za „marksistično in socialistično“ usmerjenost družbe. Od najnižjih mladinskih vrst pa do vstopa v zrelostno dobo, preko vsega tega mladinskega spektra, režim doživlja poraz za porazom ravno v odtujanju mladine, in kar je še hujše zanj, mladina išče novih poti prav v idejah in vrednotah duhovne vsebine, daleč proč od uradne materialistične usmerjenosti.

Komunisti se tudi zavedajo, da je njihova usoda zapečatená, če v svojih vrstah, kakor tudi nasplošno v družbenem razpoloženju, ne bodo imeli narasčaja. Zato zadnje čase polagajo veliko važnost prav področju vzgoje. Od tu ponovne zahteve po šolski reformi, in zlasti po marksistični usmeritvi šole in marksističnemu prepričanju učiteljev. Te zahteve, ki so na ravni federacije prišle do izraza na Tretji konferenci ZKJ v Beogradu, kjer so obravnavali mladinske probleme, pa so v Sloveniji dobile še bolj konkretno obliko. Na svoji devetnajsti seji, spomladi lanskega leta, je Centralni komite Zveze komunistov Slovenije že dal konkretna navodila za delo na tem polju. Ta seja in njeni napotki so svojčas povzročili oster protest s strani ljudstva, zlasti še vernih krogov, protest ki je v uvodniku verskega lista „Družina“ dobil konkretno formulacijo.

Koncem lanskega leta pa je bila sklicana 30. seja CK ZKS z namenom, da preučijo kako so bili izvajani sklepi 19. seje. Na tej 30. seji je znova prišla na dan zahteva „marksistizacije“ šolstva na vseh panogah, spričo stalnih porazov, kar je jasno razvidno iz sklepov te seje.

„Naš cilj je, da postane celotno delo in življenje na šoli prežeto z marksizmom in socialistično idejnostjo. Poglavitna naloga v tem trenutku je, da hitro in odločno odstranujemo vse nepomembnejše vzroke, ki so pripeljali do krize marksističnega izobraževanja z jasno zavstjo, da to ni in ne more biti le stvar delavcev v prosveti, temveč stvar celote družbe. Centralni komite Zveze komunistov Slovenije opozarja, da bo vzgoja resnično socialistično idejna, marksistično izobraževanje pa zasnovano na sodobnih temeljih le ob istočasni sistematični in zavestni afirmaciji marksistične teorije in socialističnih vrednot v vsakodnevni praksi naše samoupravne družbe.“ Tako idejni napotek sklepom te seje.

Sklepi sami pa le poudarjajo to miselnost in težnjo k utrditvi komunikacije celotnega vzgojnega sistema. Saj Centralni komite vse partijske frakcije poziva naj se z vsemi silami posvetijo sledečim nalogam:

ne države — zlasti Indija, Egipt in Indonezija — so s svojim dvoličnim političnim zadržanjem sicer igrale važno vlogo, toda za to vrsto politike so menili, da je ne bodo mogle dolgo vzdržati.

V novem, multi-polarnem razdobju, v katerega prehaja moderna zgodovina, pa kaže, da ravno ta „politika nevezane prožnosti služi za model realistične diplomacije“, ugotavljajo strokovnjaki v omenjeni reviji. Cefo nerazvite dežele Latinske Amerike, Afrike in Azije so lahko važne za bodočo stabilnost sveta.

V tej novi dobi bodo imeli velik vpliv tisti narodi, ki bodo „najbolj konstruktivni participant v najširši raznolikosti koalicij in zavezništev“, menijo zunanje-politični izvedenci v ZDA. Take dežele bodo imele največjo uporabo zalogo političnih menic, ki se bodo glasile: „Podpirali vas bomo v tej zadevi če nas boste vi podpirali v oni.“ Države bodo tako prisiljene na medsebojno sodelovanje, to pa tudi zato, ker bo noleg vsega gornjega stari sistem erozije uporabe vojaške sile seveda še vedno tu.

— boju za uresničevanje socialistične idejnosti in marksističnega izobraževanja v celotni vsebini in sistemu vzgoje in izobraževanja;

— nadaljnji reformi vsebine in sistema vzgoje in izobraževanja, pri kateri morajo dosledno priti do izraza razredna zasnovanost in marksistična usmerjenost vzgoje;

— kadrovske politiki za prosvetni poklic, ki mora izhajati iz jasne opredeljenih kriterijev o liku socialističnega učitelja...“

Prav ta zadnja točka pa kaže, kako misli partija reševati problem marksistične vzgoje: enostavno vse učiteljsko bo strogo marksistično usmerjeno. To dokazuje tudi drug odstavek iz dokumenta sklepov 30. seje, ki preučuje pripravo in ustroj bodočih učiteljev. K temu pravi sklep:

„Centralni komite ZKS ponovno opozarja komuniste na šolah, da izbira in skrb za strokovno in idejnopolitično rast kadrov, ki bodo jutri vstopali v učiteljski poklic ne sme ostati enkratna kampanja, temveč trajna naloga. Zavzemamo se za odgovorno usmerjanje v zahtevni prosvetni poklic, ki bo v naše šole pripeljalo ljudi, ki s prepričanjem sprejemajo marksistično znanstveno misel, uveljavljajo socialistične vzgojne smotre in so zavzeti borci za uresničevanje samoupravnih odnosov.“

Spričo sedanjih „očitnih pomanjkljivosti“ misli partija zelo enostavno rešiti problem učiteljskih kandidatov, ki ne bi ustrezali njenim namenom:

„Reforma kadrovskega šolstva mora med drugim zagotoviti tudi zadostno število celovito pedagoškostrokovno in idejno-politično usposobljenih učiteljev in preusmerjanje v druge oblike izobraževanja vseh tistih študentov, ki ne razpolagajo z vsemi kvaliteta, potrebnimi za opravljanje pedagoškega poklica.“

Spričo poraznega stanja, v katerem se nahaja na področju mladega naraščaja, sega partija že po teh skrajnih ukrepih, ki režim povračajo v najstročje obdobje stalinističnih metod. A kakor so vsi ostali napore rodili kaj boren sad, tako se bodo tudi ti ukrepi skrhali spričo vplje ljudstva, da živi svobodno izven ozkih ojníc okostenelih marksističnih diktatov.

Partiji manjka izbire

V reformah, ki so trenutno v teku v Jugoslaviji in posebej v Sloveniji, se je režim znova znašel v težkem položaju. Čistke, ki so bile lansko leto na vseh partijskih nivojih, od vrhov pa do temeljev, so pustili hude posledice. Številni in zmožni ljudje so bili enostavno pometen iz notranje političnih razlogov.

Ko se je temu položaju pridružila še reforma, tako gospodarska kakor splošno družbena, je bilo treba številna mesta izpolniti in napolniti. Teda je partija znašla, da v svojih vrstah nima zadostnega števila ne toliko sposobnih, kakor zvestih ljudi kajti pravilo in merilo je ne sposobnost, temveč neomejena privrženost partiji. In za to zadnje so se režimci odločili, kakor priča tudi zadnja seja predsedstva in izvršnega odbora republiške konference Socialističnega sveta delovnega ljudstva Slovenije, ki je bila v petek, 26. januarja. Na njej so predložili kandidate za dvoje važnih mest: dva stara partijca iz „železne rezerve“ hostarjev. Tako je bil dosedanji predsednik republiškega sveta SZDL Slovenije Janez Vipotnik imenovan za generalnega direktorja zavoda Radio Televizije Ljubljana. To poudarja dejstvo, da partiji pripisujejo vedno večjo važnost temu obveščevalnemu sredstvu, kajti na seji je bilo tudi poudarka na nujnosti povezave med RTV in političnim vodstvom.

Na izpraznjeno mesto predsedstva SZDL Slovenije pa so predlagali nič manj zvestega partijca, zloglasnega partizana in bivšega predsednika zvezne vlade Mitjo Ribičiča.

Razbijalcem jugoslovanske skupnosti v album

V svoji nedeljski številki, ki izhaja z veliko večjo naklado kot med tednom, je newyorški list The New York Times 14. januarja t. l. objavil nenavadno ostro kritiko razvoja v Jugoslaviji, ki da vodi po mnenju uvodničarja tega lista deželo nazaj v stanje boljševiskega satelita in Tita samega spreminja v „vazala“ tovarišu Brežnjevu. To je za ta list zelo oster jezik, saj je dovolj dobro znano, kako je ves čas, odkar je Stajin vrigel Tita iz Kominforma, stalno zagovarjal jugoslovanski „nacionalni“ komunizem in vedno našel besede opravčila za diktatorske ukrepe tega „nacionalnega“ komunizma in na vsa usta hvalil Titovo lastno pot v socializem zlasti z uvedbo delavskega samoupravljanja.

Na tem mestu nimamo zdajle namena analizirati Timesovega uvodnika z ozirom na obtožbo, da Jugoslavija drsi nazaj v ponovno „sovjetizacijo“, pač pa hočemo opozoriti na dvakraten ukor, ki ga je jugoslovanska politika dobila od tega lista zato, ker se je drznila vzeti v zaščito slovenske ljudi na Koroškem pred izvalno in šovinistično-nacistično agresijo od strani avstrijskih Nemcev. To se zdi potrebno predvsem zaradi tega, ker je The New York Times eden prvih, vodilnih listov, s podružnico v Evropi, čigar zlasti nedeljska izdaja je prava zakladnica koristnega branja iz vseh panog, doseže vse dele sveta in je morda najbolj na široko bran list na svetu. Ima tudi svoje lastne dopisnike širom sveta, njegova poročila so zato iz prve roke in zato do velike mere zanesljiva.

Dvakrat se omenjeni uvodnik v Timesu obregne ob Jugoslavijo v zvezi s položajem koroških Slovencev. Najprej pravi, da je nekaj čisto nenavadnega rožljanje s sabljo zoper najbolj neprimerno tarčo: „mało, miroljubno (peace-loving) in nevtravno Avstrijo“. Nekoliko kasneje se k tej stvari spet povrne in pravi dobesedno: „Vznemirljiva je namerna odločitev Belgrada, manjše spore glede pravic Slovencev v Avstriji napihnit za opravčilo večje jugoslovansko-avstrijske konfrontacije.“

Citirana dva stavka sta kratka in na videz nedolžna, celo dobrohotna, a njuna vsebina je za slehernega zavednega Slovence, kjer koli na svetu, težka in grozljiva, če jo človek skrbno analizira in resno premisli.

Dovolj dobro so znane razmere na slovenskem Koroškem, odkar je afera z dvojezičnimi tablamami zajela svetovno publiciteto in pozornost. Razgalila se je do golega nacistično nestrpnost in napadalnost nemškega prebivalstva v tej deželi do Slovencev, ki imajo tam svojo domovino več kot 1000 let. Gre za osnovne pravice enakopravnosti manjšine z večinskim narodom, ki se jih je Avstrija obvezala izpolniti v čl. 7 mednarodne državne pogodbe, s katero ji je bila priznana državna neodvisnost in suverenost. Pogodbo je podpisala tudi Jugoslavija, ki ima dolžnost zahtevati, da se izpolnjuje. Bije se na Koroškem boj za obstanek slovenske narodne manjšine, ki jo nacionalno zagrizena nemška skupine načrtno hočejo zbrisati s površja zemlje in dokončno uničiti. To New York Times — svetovno razgledani list — dobro ve, pa vendar zapre, da gre „za manjše spore glede pravic Slovencev“. Na drugem mestu list označuje državo, v kateri se z gledanjem skozi prste vse to dogaja, za — „miroljubno in nevtravno Avstrijo“. Tist vse o preganjanju Slovencev na Koroškem ve, pa vendar imenuje Avstrijo peace-loving! To se pravi: deželo, ki noče znotraj svojih meja zagotoviti lastnim državljanom druge narodnosti in jezika mirnega življenja na osnovi enakopravnosti, uvršča v skupino miroljubnih, nevtralnih držav.

Čeprav bodo kandidate potrdili šele na marčevski seji, o njih dokončnem imenovanju nihče ne dvomi. Si pa tudi nihče ne dela utvar glede bodoče politike. Dokler bodo vedno in neizogibno na vodilnih mestih ljudje Ribičičevega in Vipotnikovega, pa še Popitovega kova so vse reforme in spremembe zaman.

rodnosti in jezika mirnega življenja na osnovi enakopravnosti, uvršča v skupino miroljubnih, nevtralnih držav.

Čim dalje človek te reči premišljuje, tem bolj se utrjuje prepričanje, da utegne New York Times-ovo stališče do Slovencev v svetovnem javnem mnenju ob kritičnem trenutku povzročiti usodne posledice. List N. Y. Times pri ocenjevanju Avstrije do Slovencev ni osamljen, pač pa izraža stališče svobodnega javnega mnenja bolj odločno. Časopisariji okrog tega lista namreč Tita obtožujejo, list sam mu je celo pretirano naklonjen, zato se čuti poklicanega, da mu bere levite glede Avstrije, naj to ljubljeno zapadnega sveta vendar pusti pri miru, če si noče nakopati nejevolje svojih prijateljev. Saj gre itak le za „manjše spore glede pravic Slovencev“, čemu se torej zapletati v preprič z „miroljubno in nevtravno“ sosedo?

Ta argument nosi za slovenski narod veliko težo. Pove namreč, da bi v primeru obračuna med Avstrijskimi Nemci in Slovenci bilo javno mnenje, kakor ga in za kogar ga izraža N. Y. Times, odločno proti Slovincem. Tako je bilo l. 1920, ko smo Slovenci koroški plebiscit zgubili zaradi pristranosti zapadnega sveta. Znano je, da so neugodni izid pripravili emisarji Amerike, izvedli so ga pa Italijani kot člani plebiscitne komisije. V vseh teh 50 letih se ni odnos zapadnih sil do Slovencev prav nič izboljšal — nasprotno, zavojto poudarka, da o Slovenci v matični domovini „komunističen“ narod, se je izdatno poslabšal.

Vse simpatije, vsa naklonjenost in dejanska pomoč velja Avstriji in Italiji. Obe sta v oči Zapada demokratični in miroljubni deželi, čeprav Italijani nočejo ratificirati meje s Slovenijo in Jugoslavijo in čeprav avstrijski Nemci odločno kažejo hitlerjanski načrt za ponemčenje Slovencev tudi izven sedanjih avstrijskih meja. Kaj, če bi Jugoslavija v kritičnem momentu zgodovine res razpadla in bi se Slovenci znašli osamljeni in nezaščiteni, brez prijateljev, kajti ti bi bili na strani Italije in Avstrije? Times-ov uvodnik z dne 14. januarja 1973 je opozorilo in svarilo. Vidimo mesto vsi, ki med Slovenci gradijo bodočnost naroda v bližnji bodočnosti na brezpogojnem pogorišču sedanje države.

L. P. v A. D.

Nova naseljevanja Nemcev na Koroškem

Ob priliki tretjega obiska delegacije koroških Slovencev v Ljubljani, ki je bil 11. in 12. januarja, je predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Joško Tischler imel zanimiva izjava. Med drugim je predstavnikom Izvršnega sveta Slovenije dejal:

„Bili smo ob danem položaju prisiljeni prositi matični narod in državo matičnega naroda kot sopodpisnice državne pogodbe za pomoč pri reševanju vprašan, ki so nam po imenovanju pogodbi zajamčena. Ta vprašanja niso samo nacionalnega, marveč v bistvu tudi socialnega pomena.“

Potem je dr. Tischler obrazložil razvoj neizpolnjevanja sedmega člena državne pogodbe v sedemnajstih letih. Ob koncu pa je opozoril na novo nevarnost, novo ofenzivo nemštva na koroške Slovence, v obliki številnega naseljevanja Nemcev:

„Zelo smo zaskrbljeni,“ je dejal, „ker na južnem delu našega ozemlja raste bariera nemških naseljevac. To vidimo v Slovenjem Plajberku, v načrtovanem naselju v št. Jakubu in Rožu, kjer nameravajo zgraditi naselje za 2000 Nemcev iz rajha; to vidimo v vinkendih v Rikarji vasi in to se pojavlja v Koprivni. Nekaj podobnega je bilo okoli leta 1930, ko so po Južnem Koroškem načrtno naseljevali Nemce iz rajha, ki so pri nacističnem puču julija 1934 igrali vodilno vlogo.“

NATO IN VARŠAVSKI PAKT NA DUNAJU

Manj vojaških sil v srednji Evropi

V zvezi z evropsko varnostno konferenco, ki naj bi letošnje poletje dokončno uredila odnose med Zahodno in Vzhodno Evropo, ali z drugimi besedami: utrdila obstoječa delitev Evrope na sovjetski in svobodni del, se je na Dunaju pretekli teden začela tudi konferenca o 'medsebojnem in sorazmernem skrcenju vojaških sil' obeh blokov. Za isto mizo so sedli predstavniki NATO in Varšavskega pakta na razgovore o MBFR (mutual and balanced force reductions).

Iniciativo za razgovore je dal NATO, ko je videl da Moskva vztraja na svoj evropski varnostni konferenci. Prvi glasovi o nujnosti skrcenja vojaških sil v Evropi na obeh straneh železne zavese so se resno pojavili že leta 1963, načrti pa so dozoreli lanskega novembra, tik pred pripravljanimi razgovori za varnostno konferenco, ki so se bili takrat začeli v Helsinkih na Finskem. Članice NATO so poslale vabila Sovjetski zvezi in štirim članicam njenega Varšavskega pakta: Poljski, Madžarski, češkoslovaški in Vzhodni Nemčiji.

Vabila je poslalo vseh dvanajst držav NATO, sedem od njih direktno zainteresiranih nad razvojem v Srednji Evropi, ostalih pet pa kot tkim. 'obrobnih' držav, ki jih zanima potek zadevnih pogajanj in končni rezultati, če bi do njih prišlo.

Sedem zahodnih držav, ki nameravajo direktno posegati v pogajanja z Varšavskim paktom na Dunaju, so: ZDA Kanada, Anglija, Zahodna Nemčija, in Benelux (Belgija, Nizozemska in Luksemburg). Obrobne države, ki naj bi se pogajanj udeleževale po vrstnem redu, so Italija, Grčija in Turčija na jugu Evrope, ter Norveška in Danska na severu.

Varšavski pakt je vabilom NATO

Ameriška pomoč Vietnamu in Bangladešu

OPUSTOŠENI DEŽELI

ZDA, ki so se z velikim naporom izvele iz neposrednega poseganja v razmere v Vietnamu, so sedaj sporočile Severnemu Vietnamu, da mu nameravajo dati pomoč v višini 4.000 milijonov dolarjev za obnovo. Opazovalci se sprašujejo, zakaj Moskva ni ponudila Hanoju doslej nobene zadevne pomoči, ko je vendar bil Kremenelj tisti, ki je ščuvval Hanoj na zavojščenje Južnega Vietnama in mu tudi vztrajno pošiljal orožje in ostali vojni material, da je mogel pritiskati na jug. Kljub svojemu protiameriškemu stališču Hanoj zelenih dolarjev ni odklonil, Moskva pa išče novih možnosti za vznemirjanje svobodnega sveta z novimi mednarodnimi krizami.

Z mirom v Vietnamu odn. z ameriško pomočjo Hanoju in Južnemu Vietnamu pa niso zadovoljni v Bangladešu. V Daci, prestolnici te države, namreč menijo, da se bodo odslej naprej ZDA manj zanimala za Bangladeš, kakor so se doslej.

Tudi režim v Bangladešu je proti-

članice odgovoril šele sredi letošnjega januarja, je pa odgovor povzročil močno nezadovoljstvo v NATO.

Varšavski pakt s Sovjetsko zvezo na čelu, je sicer sprejel idejo o pogajanjih, ki naj bi se začela 31. januarja t. l., predlagal pa je, naj bi bili razgovori odprti, se pravi, naj bi bili dostopni kateri koli evropski državi, ki bi jo zadeva zanimala.

NATO delegati so imeli nato dolge medsebojne razgovore o vprašanju, katere države naj bi se udeleževale pogajanj. Države Srednje Evrope so hotele omejiti razgovore čim bolj zase, toda obrobne države so, zaskrbljene nad potekom pogajanj in končnimi rezultati, pri katerih ne bi sodelovale, bi pa vplivale na njihov nadaljnji razvoj in položaj v Evropi, vztrajale na zahtevi, da se tudi one udeležujejo konferencie.

Prišli so do kompromisne rešitve: obrobne države se bodo vrstile na zasedanjih. Toda ZSSR in njeni sateliti tudi s to kompromisno rešitvijo niso bili zadovoljni ter so zahtevali, da se razgovorov udeležujejo vse članice obeh obrambnih organizacij.

Ko so se razgovori 31. januarja t. l. na Dunaju začeli, so v avstrijsko prestolnico prileteli delegati vseh članic NATO in vseh članic Varšavskega pakta. V prvem tednu razgovorom se niso mogli zediniti glede načina pogajanj ter je vsa zadeva trenutno na mrtvi točki.

Zahodni opazovalci ugibajo, kakšne nove cilje zasleduje Moskva, da zavlačuje ta del predhodnih razgovorov med svojim in zahodnim blokom, ko na drugi strani tako krčevito vztraja pri svojem načrtu o vseevropski varnostni konferenci, s katero si hoče zagotoviti dokončno gospodstvo nad Vzhodno Evropo.

ameriško nastrojen, toda dolarje izredno rad sprejema, medtem ko za rublje še ni prosil. Po opustošenju države, ko se je leta 1971 reševala nadvlade Pakistana, je Bangladeš iz ZDA takoj dobil nad tisoč milijonov dolarjev pomoči za obnovo. Na pobudo ZDA so Združeni narodi s svoje strani priskočili na pomoč, da se je država v dobrem letu dni deloma dvignila iz najhujšega opustošenja.

V ZDA menijo, da bo Bangladeš potreboval zunanje pomoči še najmanj naslednjih petdeset let.

Ta država spada med najrevnejše države na svetu. Zaradi n. pr. letošnjega slabega vremena je imela 20 odstotkov nižji pridelček ter bodo ZDA poslale v Daco 2,5 milijona ton žita, da preprečijo splošno lakoto. Za žito prosijo Severno Ameriko tudi Kitajska in ZSSR ter Indija, ker da jim zaradi slabega vremena primanjkuje živeža. Opazovalci spet ugotavljajo, da se ZDA nikdar ne pritožujejo nad slabim vremenom in da tej državi ne sme nikdar zmanjkati

Mednarodni teden

Mir v Vietnamu stoji na krhkih nogah. Zlasti so premirje kršili že nešteto krat, medtem ko se v sosednjih državah Laosu in Kambodži boji z domačimi in severovietnamski komunisti nadaljujejo in ameriško letalstvo še naprej posega v boje. V Saigonu v Južnem Vietnamu se vršijo pogajanja med vladnimi in komunističnimi delegati za izpeljavo določil premirja, v Hanoju pa so prišli ameriški strokovnjaki za demontažo min, posutih po morju pred vietnamskimi pristanišči.

Sovjetski poljedelski minister Mackevič je bil odstavljen, ker je lanska letina v ZSSR 'zaradi slabega vremena' slabo izpadla in je morala ZSSR uvažati žito iz kapitalističnih ZDA, kjer nikdar ni slabih letin kljub 'slabemu vremenu'. Mackevič je na papirju popravljal številke poljedeljske produkcije, ljudem pa je zmanjkovalo moke.

Brazilijska vzpostavlja tesne gospodarske odnose z afriškim kontinentom. Brazijski zunanji minister je v minulih tednih obiskal skoro vse afriške države in vzpostavil z njimi gospodarske stike.

Angleški predsednik Heath se je mudil v Washingtonu, kjer je imel z Nixonom razgovore o svetovnih trgovskih problemih, o denarni reformi in o obrambi svobodnega sveta. Razgovori so se nanašali tudi na nov moment v svetovnem gospodarstvu, ko je Anglija 1. januarja letos postala polnopravna članica Skupnega evropskega trga.

Caldera potuje

Andski Pakt

Venezuelski predsednik Rafael Caldera je minuli ponedeljek odpotoval na osemdnevno potovanje po sedmih latinsko-ameriških državah ter se je najprej ustavljal v Kolumbiji.

V svojih razgovorih s predsedniki posameznih držav se Caldera namerava dotakniti vprašanja venezuelske prošnje za članstvo v tkim. Andskem skupnem trgu (Pacto Andino). Na lanskem zasedanju članice organizacije so se v glavnem dogovorili o včlanjenju tudi Venezuele.

žita, medtem ko se 'slabo vreme' na Kitajskem, v ZSSR, v Indiji in podobnih državah ponavlja iz leta v leto, nihče pa noče odkrito priznati, da so režimi in sistemi tisti, ki povzročajo 'slabo vreme' njihovemu poljedelstvu.

Bangladeš letos potrebuje nadaljnjih 650 milijonov dolarjev za obstoj razvitega gospodarstva, ker je večina cest, mostov in drugih komunikacijskih sredstev še vedno poškodovanih. Obnova gospodarstva na raven leta 1971 predvidoma ne bo izpeljana še najmanj do polovice prihodnjega leta, pod pogojem seveda, če v državi ne bo političnih neredov. Komunisti namreč vztrajno nastopajo proti režimu 'osvoboditelja' šejka Mujiba, ki je kljub težkim razmeram državi pripravil novo ustavo, po kateri naj bi ji bila zagotovljena demokratska oblika režima. Letos 7. marca bodo v Bangladešu prve svobodne volitve.

To naj bi dosegli zlasti s kontrolo inflacije, ukinitvijo 'privatnih in državnih monopolov. Država sme proces le kontrolirati in zagotoviti svobodno delovanje privatnikov ter paziti, da ti izpolnjujejo svoje družbene obveznosti. "Sama narava tega sistema bo zagotovila boljše razdelitev dobrin." Predvideva svobodno včlanjenje v sindikate. "Delovna razmerja se morajo urediti svobodno med podjetji in personalom. Država se v to ne sme vtikati."

Glede vzgoje: "Nueva fuerza priznava staršem pravico, da dajo svojim otrokom vzgojo, ki jo smatrajo za najbolj primerno, in zagotavlja svoje sile v prid obvarovanja raznih vzgojnih institutov, ki so jih državljani privatno organizirali." Družba in država morata v liberalnem sistemu zagotoviti vsem in vsakemu polno izobrazbo do najvišjih nivojev. "Univerze morajo biti avtonomni centri vzgoje in formacije, v katerih naj se mladina uči misliti z neodvisnim duhom."

In mednarodna politika: Nueva fuerza podpira večji vpliv Argentine in večje mednarodno sodelovanje zlasti s sosedji. Poleg tega pa: "Argentina bo vzdrževala diplomatske odnose z vsemi narodi sveta in bo z njimi razvijala trgovske stike, ne glede na prevladujoči politični ali ideološki sistem."

La inflación en América latina

Verdaderamente alarmantes resultaron algunas de las cifras registradas por el Fondo Monetario Internacional respecto de los índices de inflación en diversos países del mundo.

El boletín estadístico del FMI señala a Chile como el país en el cual se produjo la más alta tasa inflacionaria en el período de 12 meses que concluyó en octubre pasado; los precios sufrieron allí un aumento del 143%, del cual el 66% corresponde a la suba violenta operada entre los meses de septiembre y octubre.

Siguen a Chile en la lista Uruguay, con un 82% alcanzado en el mes de septiembre; Argentina con un 65.2% en octubre y Colombia y Brasil con un 18%.

Por otra parte los índices de inflación operados en países industrializados como Gran Bretaña fueron de un 7.8%; seguido por Noruega con un 7.6%; Italia con 7.3%; Alemania con 6.4%; Francia con 6.6%; Japón con 4.6% y los Estados Unidos con un 3.5%.

La marcada diferencia de tasa inflacionaria entre los países no desarrollados y aquellos altamente industrializados hace notoria la necesidad de una cooperación mutua, sobre bases justas y lo más desinteresadas posibles, que tenga como verdadero objetivo la ayuda y la cooperación internacional e intercontinental.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

SODIŠČE ODLOČA

V mrzličnem ozračju, v katerem se odvija sedanja volilna kampanja in celotno delovanje institucionalizacije, ki je z njo povezano, se je pretekli teden splošno spremenilo: vladna je sklenila izvesti in tudi vpeljati pri sodišču postopek proti kandidatom peronistične fronte in končno proti fronti sami, zaradi direktnega poveljevanja nasilja v volilnih govorih. Peronistični kandidati naj bi pri ljudeh nasilje opravičevali in k njemu celo vzpodbujali. Kar pa se fronte same tiče, jo vlada toži zaradi zloglasnega gesla: "Cámpora al gobierno, Perón al poder" (Cámpora na vlado, Perón na oblast). To geslo je po mnenju vlade protiustavno, ker direktno nasprotuje ustavnim določilom, da smejo državo in narod voditi le ljudje, ki jih je narod sam izbral na svobodnih volitvah. To da seveda ne bi bil primer "Perón na oblast".

Kakšen bo izid obeh sodnijskih postopkov, še ni razvidno. Lahko se zgodi celo, da volilno sodišče najde fronto

Caldera bo obiskal vseh pet članice pakta: Bolivijo, Kolumbijo, Čile, Ekvador in Peru.

Venezuelski predsednik se bo nato ustavljal tudi v Urugvaj in v Argentini, kjer se bo z obema predsednikoma razgovarjal tudi o povečanem medsebojnem sodelovanju in skupnih akcijah za obrambo naravnih surovin kakor n. pr. petroleja, kave in rib.

Calderov prihod v Buenos Aires je bil napovedan za sredo 7. t. m. zvečer. Na potovanju ga spremlja njegova žena in venezuelski zunanji minister Aristides Calvani.

Z argentinskim predsednikom Lanussejem se je razgovarjal tudi o Andskem paktu, ker je Argentina lanske leto nakazala, da se zanima za včlanjenje v organizacijo. Doslej se ta seji pakta udeleževal tudi argentinski opazovalec.

V Argentini bo Caldera ostal do sotebote opoldne.

krivo. In sankcije v tem slučaju lahko dosežejo, kot to predvideva volilni zakon "ukinitve stranke, povezave ali fronte". Sličen izid bi seveda postavil na kocko celoten volilni, pa tudi institucionalni proces.

Ta teden je bilo, zaradi omenjenega razvoja dogodkov, polno političnih komentarjev, pa tudi domnev in ugibanj. Opazovalci najbolj bujne fantazije, pa tudi analisti vojaške politične strategije so že vedeli začetavati hodoči razvoj: proskripcija peronizma, nakar bi peronisti volili belo in seveda izvedli močno gverilsko ofenzivo, ki da bi lahko prišla do neverjetnih obsezkov. Ugibanja so ugibanja, a kar sicer izgleda neverjetno, a vsekakor ne nemogoče, je, da pride do proskripcije peronizma. V enem pa si so opazovalci zaenkrat še edini: volitve bodo na vsak način.

Zaradi zadnjega Peronovega napada v Rimu na vojake — češ da so zverine — mu je vojaška junta že prepovedala vrnitev v Argentino pred volitvami in s tem precej zmanjšala njegov direkten vpliv na volilce.

Peronizem doslej še ni masivno reagiral. To verjetno še pride od odvise od izida sodnega postopka. Vendar je znano, da so tako peronistični kandidati, kakor Perón sam, neprenehoma zadrževali, da bodo oni dobili v roke oblast, pa naj si bo na volitvah, ali pa s silo.

V tem ozračju nestalnosti se volilna kampanja razvija naprej. Vsi kandidati pridno delajo in skušajo pridobiti glasove. Medtem je pred kratkim notranje ministrstvo objavilo rezultat ankete, ki pripisuje razne procente glasov posameznim strankam. Najprej peronistom (34%), nato radikalom (24%) in republikancem (16%). Na splošno opazovalci menijo, da anketa ne odgovarja resničnosti. Peronizmu in njegovim zaveznikom pripisujejo 40% glasov, radikalom ok. 30%, nikakor pa ne dajejo velikih možnosti republikancem. Za tretje mesto je zaenkrat najmočnejši kandidat Alianza Popular Revolucionaria, ki družji intransigente ter Suedove demokristjane. Resnica se bo razvedela po 11. marcu, če bomo do njega prišli s polnostjo sedanjih strank.

hranilni sistem. Pospesovala se bo večja industrializacija države, poljedelska proizvodnja; pospeševale se bodo tudi tuje investicije, če bodo koristile državi. Glede socialnega skrbstva bo za vse državljane poskrbljena, "primerna zaščita vsega, kar jim legitimno pripada, zavarovalo se bo materinstvo, otroštvo in strahovost, kakor tudi riziko zaradi boleznih, brezposelnosti in smrti."

Mednarodna politika: Alianza Republicana Federal pospešuje "zunanjo politiko, ki bo težila na principu juridične enakosti držav in samoodločbe narodov, ter se bodo obdržali stiki z vsemi državami sveta, zlasti pa z državami Latinske Amerike."

Glede vzgoje zagotavlja, da "se bo naslovlilo vse potrebne rekurze za izobrazbo na vseh nivojih, in bo zagotovljen dostop do vzgoje vsemu ljudstvu". V privatnih razgovorih so kandidati tudi izrekli svojo podporo privatnim šolam.

Zagotavlja obrambo družine. Glede lastnine pa poudarja "pravico lastništva in težnjo k njegovi socialni funkciji, humanizaciji kapitala v prid večjemu sodelovanju med vsemi sektorji, ki so udeleženi v proizvodnem procesu."

Stranki in njenemu programu se očita premalo jasnosti v ciljih, zlasti pa pre malo konkretnosti v programu.

Politične stranke v Argentini

Komaj dober mesec manjka do splošnih volitev v Argentini. Ker so številni naši rojaki, zlasti pa še tu rojena slovenske mladina volilni upravičenci, se bodo pač morali odločiti za eno izmed devetih strank, ki trenutno tvorijo argentinsko politično polje. Da jim to izbere vsaj delno olajšamo, bomo v teku teh štirih tednov, ki še manjkajo do volitev v zgoščenih oblikah objavljali glavne točke volilnih programov posameznih političnih formacij. Na podlagi teh se bo vsak lažje odločil, kam se bodo nagnile njegove simpatije. Naj pa že takoj v uvodu omenimo, da programi niso vse. Predvsem je v tej deželi dejstvo, da so programi v velikih primerih bolj volilna propaganda kot resen načrt za vladanje države. Odvisno je torej tudi od ljudi, ki ta program predstavljajo.

Ni mogoče nakazati, koga naj kdo voli. Tudi ni naša funkcija opozarjati koga se z verskega in demokratičnega vidika ne sme voliti. Vsak mora preštudirati stranko, njen program in njene kandidate, nato pa se po vesti odločiti.

Danes objavljamo glavne točke programa stranke "Nueva Fuerza" (kandidata Chamizo-Ondarts) in na povezavo "Alianza Republicana Federal" (kandidata Ezequiel Martínez in Leopoldo Bravo).

NUEVA FUERZA

Stranka Nueva fuerza, tipično liberalnega izvora, je pripravila program, na katerem so dalj časa delali njeni politični in gospodarski strokovnjaki. Program gre večkrat v detajle in predstavlja resen napor zgraditi liberalno stanke, prilagojeno argentinskim razmeram.

Program zatrjuje: "Temeljni cilj Nueva Fuerza je osvoboditev zasebnikov s tem, da jim olajša broj proti silam, ki ga v sedanji družbi skušajo vedno bolj omejevati. Te sile imajo svoj izvor zlasti v vtikanju države v probleme, ki

se tičejo izključno le zasebnikov, svobodno ustvarjenih družb kakor družine, podjetja in sindikati. Omenjeno vtikanje se izvaja zlasti po socio-gospodarskem sistemu."

Glede politično-institucionalne lejanosti: "Politični ter institucionalni režim, ki ga nameravamo uvesti, je tisti, ki ga predvideva Narodna ustava."

Družbeno-gospodarski sistem: "Predstavlja prilagoditev modernih sistemov, ki temeljijo na delovanju tržnega gospodarstva s socialnim čutom, posebnim značajem dežele in lastnim odtokom našega narodnega občestva."

Novice iz Slovenije

POLJČANE — Po novem letu so odprli v Poljčanih novo osnovno šolo, ki so jo zgradili s samopriskevkom ter iz občinskih in republiških sredstev. Dosedaj so se poljčanski otroci šolali kar v petih zgradbah na različnih koncih kraja.

KOPER — Pokrajinski muzej je pripravil razstavo ur iz svoje bogate zbirke; odprta pa je bila ves mesec januar do 3. februarja. Razstava je obsegala hišne ure, obešene na zid, če so bile na uteži, in pa take, ki stoje na mizi ali kaminski polici. Najdragocenejša v zbirki je ura, izdelana v obliki renesančnega stolpa iz leta 1623, delo Paulusa Malateste iz Rima, ki je bil dvorni urar papeža Gregorja XV.

LJUBLJANA — Čeprav je prišlo z vlaki na božične počitnice manj jugoslovanskih delavcev iz tujine (izrednih vlakov je bilo le 180, prejšnje leto kar 220), pa so prišli z avtomobili vseh vrst. Obmejni organi so našli okrog 80.000 vozil. Računajo, da je prišlo na dopust nad 400.000 jugoslovanskih državljanov.

TOLMIN — Pred 25 leti so na Tolminskem pasli na 26.000 hektarjih sedemdesetih planinskih pašnikov 5690 govodi, 12.000 ovac, 300 koz in 150 konj. Lani pa na 21 planinah le 951 govodi, nekaj telet in 855 ovac. Sedaj pa se sprašujejo, zakaj je planšarstvo na Tolminskem tako padlo. Vsemogoče vzroke navajajo, le tega ne, da je režim vse naredil za propad planšarstva, ker se ni nihče brigal za izboljšanje razmer v planšarstvu, ampak je pospeševal beg mladih moči v tovarne. Pred štirimi leti je bilo v tolminski občini še 38% kmečkega prebivalstva, lani pa komaj 14%.

LJUBLJANA — V Sloveniji je bilo v letu 1970 le še 416.000 kmetijskih prebivalcev, oziroma 233.000 delovnih moči. Število kmetijskih prebivalcev se je v obdobju 1953—1970 zmanjšalo za 115.000 oseb. Beg kmečkega prebivalstva v industrijo je izredno poslabšal starostno strukturo kmečkega prebivalstva. Tako je bilo pred dvema letoma kar 30% aktivnih kmetov starih med 50. in 65. letom, 12 odstotkov jih je bilo starejših nad 65 let, seveda pa je upadlo število mlajših kmetov. Leta 1953 je bilo v Sloveniji še 39 odstotkov kmetov mlajših od 30 let, petnajst let kasneje pa le 20 odstotkov, po ocenah jih je bilo v letu 1972 samo še 17 odstotkov.

CELJE — Člani celjskega raketnega društva so zgradili prototip nove vrste rakete za obrambo proti toči. Imajo sedaj v Sloveniji za boj proti toči tri vrste raket, toda le z dosegljivostjo 5 km. Celjani pa so zgradili novo, ki doseže višino 10 km, ker so pogosto v tej višini tudi oblaki, ki prinašajo točo. Konstrukcija nove rakete je originalna,

nekatero dele rakete pa so celo patentirali.

PORTOROŽ — Hotelsko podjetje „Palace“ iz Portoroža je dobilo v Parizu naslov „Hiša kvalitete“. Člani tehnične komisije mednarodne zveze za preučevanje dobrih turističnih storitev, ki so nenajavljeni obiskali vrsto evropskih hotelov, so letos podelili 18 priznanj. Poleg portoroškega „Palace“ sta prejele podobna priznanja še blejski hotel „Gol“ in opatijski „Ambasador“.

VRHNIKA — Avtocesto Vrhnika—Postojna so slovesno odprli 29. decembra, čeprav objekta pri štampetovemu mostu, kjer se cesta prebije pod železniško progo, še niso dogradili in so tam naredili začasn obvoz. Prav tako manjka še nekaj priključkov na cesto in pa pleskanje odbojnih ograj še ni dokončano. Cesto so zgradili v 20 mesecih, ima pa 16 podvozov, 13 nadvozov in 10 mostov v skupni dolžini 1700 metrov. Široka pa je 26 metrov.

LJUBLJANA — Po statističnih podatkih o gibanju števila govodi ugotavljajo, da je stalež enak istemu iz leta 1971, pač pa je padel indeks pri prašičih za 4 odstotke v primerjavi z letom 1971. Po podatkih je razvidno, da pada število krav v družbenem sektorju medtem ko pri zasebnikih število krav narašča. Število prašičev pa se je zmanjšalo tako v družbenem kot v privatnem sektorju. Število prašičev upada predvsem zaradi nerentabilne cene svinini in pa naglemu porastu cen kuruži.

LJUBLJANA — Ob 25-letnici družva kmetijskih inženirjev in tehnikov so le-ti imeli posvetovanje o temeljnih nalogah v kmetijstvu v prihodnjih letih. Ugotovili so, da kmetovanje v Sloveniji še vedno ne dosegaja predvidenih količin pridelka, da uporabljajo premalo umetnih gnojil, in da tudi kvalitativnih semen ni vedno na voljo v zadostni meri.

TRBOVLJE — Zasavski rudniki so lani nakopali 1.699.000 ton premoga ali za 51.000 ton manj kot leta 1971. Sicer so v rudnikih v Trbovljah in Hrastniku nakopali več kot so računali, in v Zagorju so nakopali 69.000 ton manj. Med vzroki za manjši izkop navajajo pomanjkanje delavcev na janskih delovnih mestih v Kisovcu in Kotredžu, pa vodor vodi in slabše premogovne sloje v Kotredžu.

HRASTNIK — Zemeljski plaz nad Dolinškom neprenehoma grozi, da bo popolnoma zasul strugo potoka Brnice. V tovarni kemičnih izdelkov so morali prestaviti vodovod za industrijsko proizvodnjo, kar je bila sploh zadnja še možna. Če ne bodo začeli z resnim delom za preprečitev drsenja plazu, je nevarnost, da bo plaz pretrgal cevovod za kemično tovarno in povzročil veliko škodo.

Izpod Južnega neba

Konec lanskega leta je prišel iz domovine na obisk v Argentino jezuit p. Miha Žužek iz znane Žužekove družine. Zanimal se je za naše življenje in ga skrbno opazoval. Ko se je vrnil v Slovenijo, je v božično številkah verskega lista Družina napisal celostranski članek pod gornjim naslovom, v katerem prikazuje svoje vtise z obiska v Argentini. Iz tega dobro zadetega članka v katerem kaže tudi Argentino in predvsem njene verske probleme, objavljamo odstavke, v katerih toplo opisuje našo izseljensko skupnost.

Buenos Aires

Devet milijonov ljudi na kupu. V deželi, ki jih ima vsega 23 milijonov, 40 odstotkov prebivalstva v enem mestu. Pravi „Wasserkopf“, pravijo. 70 km na dolgo in skoraj toliko na široko vse pozidano, v glavnem pritične hišice.

Splößen vtis: zmešnjava. Promet, pri katerem je glavno pravilo: Prednost ima, kdor je bolj brezobziren. Luknja ste ceste, razkopani pločniki, zidave in prezidave vsepovsod, brez pravega urbanističnega načrta. Španci, Italijani, Nemci, Indijanci vseh plemen in obrazov, Hrvatje, Slovenci... Topilni lonec skupne usode ustvarja novo zvrst človeka; Homo argentinus. To bo nekaj, kar se bo lahko imenovalo narod, skupina človeštva, ki diha isti duhovni zrak ali isto kulturo. Tega duha sedaj še ni, pač pa je očitno velikansko telo, ki obsega 2.700.000 km², in sega iz tropov v bližino antarktičnega ledu, bujno rastejoče v tehniki in industriji, ki ga pa spet z druge strani zvijajo vsakovrstni krči — socialni, gospodarski, duhovni in drugi.

Kako so se v to nastajajočo enoto vrasli Slovenci? Na splošno dobro, nekateri še predobro: od leta 1860 naprej jih je menda sem v raznih valovih prišlo do 30.000, računajo, da jih je danes od sedem do deset tisoč.

Sam pa sem te številke doživljal drugače. Imel sem vtis, da se gibljem v slovenski deželi. Kamorkoli sem prišel, so govorili slovensko, po stenah so visele slike Bleda in Triglava in seveda Marije Pomagaj, slišal sem več narodnih pesmi kot pri nas doma, več kot po domačih mladinskih veroučnih skupinah. V Buenos Airesu govore čistejšo slovenščino kot v Ljubljani. Če bi ocenjeval število Slovencev v Argentini po tem kako pogosto sem jih srečeval, bi jih bilo najmanj 20 milijonov...

Vsekakor pa so Slovenci enakovredni drugim, spoštovani, ugledni, tudi revežev ni veliko med njimi. Mnogi naši rojaki so študirali, nekateri imajo svojo obrt, drugi že kar ceļa podjetja. Ko sem videl, kaj so ustvarili, sem nekому rekel: Argentina vam je lahko hvaležna. Odgovoril je: In mi smo lahko hvaležni Argentini. Tukaj nikogar ne moti, če

SLOVENC I V ARGENTINI

Osebn e novice

Poroka. V soboto, 3. februarja sta se v stolnici v San Martinu poročila Jožef Jakob Walter Lutz in Marija Magdalena Telič. Za pričo so bili nevestini starši Rafael in ga. Marija Telič, ženinu pa njegova oče in mati g. Walter in ga.

Umrli so od 3. 1. do 10. 1. 1973:

LJUBLJANA — Jože Adamič; Ivan Brodnik, 80, up. šolski upravitelj; Franciška Čubrila r. Hrovat, 86; Marija Černe r. Ločnikar, 79, up. Tob. tov.; Rudolf Černe; Janez Dimec; Franc Ferjančič, up. žel. uradnik; Josip Gaberšček, 88; Milka Hribar r. Šmid; Fanika Kosi, 88; Anton Košič; Alojzij Knep; Valerija Korošec r. Kremžar; Vlado Lenardič; Janez Mušič, arhitekt, asistent na fakulteti, 41, prom. nesreča; Pavla Martin r. Slegelj; Janez Otrin; Ivan Pogačnik; Ivan Pregelj; Danijela Skalič r. Kokalj; Julka Telban; Alojzija Urbar; Antinija Vidmar r. Mirt; Mira Zupan r. Stopar; Jože Zavri, 89; dr. Jože Lavrič, bivši tajnik Kmetijske zbornice; Vlado Lenardič, ravnatelj; Ivana Lotrič, 85, up. tob. tov.; Alojzij Franz, v. kontr. j. ž. v p. p., 75; Ana Bahun r. Poznič, 75; Jakob Oblak, Maksimilijan Srečnik, up.; Ivan Leban, up.; Marija Metzetic r. Čadež; ing. Matko Miklič, gradb. nadv. v p.; Helena Bizjak r. Perhaj; Valentin Piskar up.; Cecilija Jeromen r. Juvan; Kristina Barič r. Jaser, 95; Marija Terglav, up., 86.

RAZNI KRAJI — Jože Brezec, Kranj; Josip Bošnjak, Hrvatini (prom. nesreča); Alojz Bergant, Jesenice; Antonija Cebulj, 79, Crnuče; dr. Anton Eržen, Reka; Janez Filipič, 86, bisermošnik, Naklo; Marjan Flandija, Prešnja; Jože Fakin, 85, Škrbina; Jože Gorjanc Medvode; Franc Garbas, 74, Rašica (p. n.); Marija Gogala, 80, Pivka (p. n.); Marija Gund r. Lakner, Novo mesto; Cirila Gradnik r. Černe, up. učiteljica, Bled; Franciška Ilc r. Arko, Velike Lašče; Marija Jurjevič r. Homovc, Vrhnika; Jože Jerman Rejn; Niko Jensterle, Grosuplje; Marija Košir r. Muihč, b. gostiln., Brod; Ivana Košir r. Narobe, Domžale; Terezija Milavec, 82, Rakek; Terezija Modic r. Marolt Bloška polica; Božidar Mravlje, Dravljje; Franc Merlak, Verd; Julij Ocepek, Kamnik; Janez Ogrizek, Hrusevje; Peter Oman, Zg. Bitnje; Stanko Pišek, up. strojevodja, Boh. Bela; Marija Raspor bolničarka, Vrtnopolje; Franc Smuk, gostil., Polhov gradec; Marija Stanitz r. Vrbančič, Piran; Stanko Sentjurc, 73, Maribor; dr. Ado Spiler, primarij, Kranj; Franciška Škofic r. Oražem, Jarše; Marija Sušnik, 80, Ziče; Alojz Štrkelj, 77, prošt, Novo mesto; Marija Stražičar r. Debevec, Borovnica; Lado Tomažič, Nova Gorica; Vinko Tomažič, Izola, prom. nesreča; Jože Trogrlič, Podbrezje; Angela Venturini r. Centa, Velike Lašče; Julijan Zorčič, Hrastnik; Janez Zeleznikar, Šmarje—Slap; Marija Zibert r. Kranj, 80, Vrhnika; Jožefa Ath r. Ažman, Medvode; Marija Poropat r. Gerbac, Postojna; Matija Valentinič, hotelski vratar, Bled; Anton Spec mehanik, Jurkloster; Ivana Jug r. Vuga, Nova Gorica; Henrik Filipič, Postojna; Jože Grošelj, up., Hraše; Vladko Vičič, Komen; Maks Bogataj up., Kranj; Albin Kotar, up., Gabrovka; Franciška Traven, up., Kamnik; Janez Žnidar, up., Mengeš; Franciška Gosar, up. tob. t. Podsmreka; Janez Stražičar, Notranje Gorice; Jakob Štrekelj, bivši moravski dekan, Sp. Zalog pri Cerkljah; Anton Šajn, up. Jurišče; Alojzij Jagodic, posest., Podgorica; Boža Poniž r. Avčin, Vipava.

si Poljak ali Arabec ali karkoli, samo da si človek na mestu.

Pesem slovenskih žuljev

Slovence spoštujejo zlasti zaradi pridnosti.

Vozimo se po prestolnici. Tukaj si je postavil hišo tale, tamle oni, mi vsak čas kaže spremljevalec. Ponekod jih je toliko, da se sliši otroke, ki se igrajo na ulici, govoriti slovensko.

Slovenske trgovine in delavnice. Vse je domače, saj okoli tebe vsi govorijo po domače.

Tud tovarne so že slovenske. Podjetni rojaki so se združili in ustanavljajo majhna podjetja. V kapitalistični deželi, pravijo, brez denarja ne pome-niš nič.

Obiskal sem nekaj teh podjetij. Ne-kje nas je sprejel delavec v delovni obleki, precej umazan od dela. Rade volje nam je razkazal tovarno... Oj koncu smo ugotovili, da je naš vodnik tudi „direktor“ tovarne, eden od „držabnikov“. Proletarska slovenska duša se tudi kot solastnik tovarne loti vsakega dela.

Na splošno mi je bil všeč socialni čut ki je prisoten med našimi ljudmi, tudi med tistimi, ki so že „uspeli“. Čutijo se odgovorne ne samo za svoje ljudi, ampak tudi za socialno vprašanje v Argentini, ki je res kričeče.

Z druge strani pa se ne odpovedu-jajo možnostim, ki so jim dane. Ameri-ka se ne imenuje zastoj dežela ne-

Erna Walter. Poročil je delegat msgr. Anton Orehar. Čestitamo.

BARILOCHE

Druga slovenska polnočnica

Tako kot lansko leto je tudi letos, po posredovanju msgr. Oreharja, prišel med nas g. Jure Rode.

Kot pri polnočnici lansko leto, je tudi vodil ljudsko petje in otroški zborček isti organist. Nisem verjel, ko je dan pred polnočnico omenil, da je harmonij le še za letošnjo uporabo, saj škriplje na vse mogoče načine, vendar je bila spremljava lepa in po mali skromni župnijski cerkvi se je razlegalo lepo in ubrano petje prelepih slovenskih božičnih pesmi Sveta noč, blažena noč, vse že spi, je polnoč. Nad Nahuel Huapijem je vladal lep božični večer, tudi patagonski veter je tokrat prizanesel, modro nebo posijano s svetilkajočimi zvezdami, snežno beli gorski vrhovi so pripomogli k prazničnemu razpoloženju. Nocojšnji večer je zopet združena vsa slovenska bariloška družina, vsi molimo in poje mo in vsi častimo novorojeno dete v betlehemske hlevčku. Ker je radijska postaja LUS radio Bariloche napovedala polnočnico, je bilo navzočih v cerkvi več radovedne-žev raznih narodnosti. Na sam božič je bila oddaja po valovih LU8 slovenska božična ura s primernim programom in govorom g. Jureta Rodea, za Novo leto prav tako.

Z letošnjo polnočnico smo znova dokazali, da imamo Slovenci troglasno petje že v krvi in da brez posebnih vaj ubrano zapojejo.

Dogovorjeno je bilo, da bo še kakšna slovenska maša, pa je vreme, ki ima tudi v Patagoniji važno vlogo, prekrizalo te načrte. Na nedeljo po Novem letu smo nekateri doživeli lep dogodek, ko je somaševanje dveh škofov, eden iz mesta Osorno, Čile, in drugi iz Vié-me, Argentina, poudarilo bratstvo dveh narodov istega jezika in sličnih kultur. ob navzočnosti množice pod grčem, na katerem stoji križ na meji med Argentin-o in Čilom.

Sedaj pa še en nasvet onim, ki bodo v bodoče vodili in organizirali slovenskim študentom počitnice ob Nahuel Huapiju. V prvi polovici januarja do približno 15. imamo skoraj vsako leto grdo vreme kar bi pritrtil vsak Bariločan, ki z menoj vred to okuša.

G. Juretu Rodeu za ves njegov trud, kot msgr. Oreharju za posredovanje, za polnočnico v imenu slovenske bariloške družine najlepša hvala.

Vsem bralcem Svobodne Slovenije pošilja planinske pozdrave
Peter Arnšek

SAN MARTIN

Občni zbor krožka SDO v San Martinu je bil 31. decembra 1972. Vodila ga je predsednica Anica Jenko. Odbornice so podale poročilo o svojem delu v pretekli poslovni dobi. Sledile so volitve, pri katerih so bile izvoljene: predsednica Pavla Petelin podpredsednica Francka Klanjšček, tajnica Katica Rožanec, blagajničarka Marta Dimnik, kulturna referentka Darinka Zorec, športna referentka Meta Ferfolja, gospodarica Irena Rupnik, delegatinja Ana Marija Klanjšček, voditeljica naraščaja Milena Potočar. Nova predsednica se je zahvalila za zaupanje. Nato je sledil razgovor o delu krožka v novi poslovni dobi.

Občni zbor odseka SFZ v San Martinu je bil 28. januarja 1973. Udeležil se ga je tudi slovenski dušni pastir v San Martinu g. Jure Rode. Občni zbor je vodil dosedanji predsednik Marjan Oberžan. Izvoljen je bil nov odbor:

Pred dvajsetimi leti v "Svobodni Sloveniji"

5. februarja 1953. — št. 6.

PISMO JUGOSLOVANSKIH KATOLIŠKIH ŠKOFOV MARSALU TITU

...Da bi izpopolnili dokaz, da v Jugoslaviji ni verske svobode, je treba podati nekaj dejstev, ki smo jih razložili že v prejšnjih spomenicah. In tako je treba v prvi vrsti omeniti likvidacijo vseh katoliških šol na teritoriju naše republike. S potezo peresa so zatrli vse naše srednje, klasične in trgovske šole, zaprli so zavode, ki so oblikovali naše učitelje, naše obrtne in tehnične šole, ljudske šole, otroške vrtce in domove za najmlajše. Vsa poslopja teh zavodov so bila zaplenjena. Cerkvi so odvzeli pravico, da bi imela svoje verske šole.

Na vsem teritoriju republike so Cerkvi odvzeli vse tiskarne in to brez najmanjše odškodnine. Država nam je čez noč odvzela dvajset velikih tiskarn in založb in je ustavila delovanje časnikarskim in pisateljskim društvom.

Ista uredba je uničila istočasno ves katoliški tisk. Nekaj drobnih lističev, ki še lahko tuhtant izhajajo, je tako omejenih v svoji nakladi, da pač ni mogoče govoriti o katoliškem tisku. To je vse, kar nam je ostalo od katoliškega tiska, ki je bil včasih tako močan, da smo imeli pred vojno 153 katoliških listov...

SLOVENŠČINA NA UNIVERZI V VIDMU

Univerza v Vidmu se razvija in ima že okoli 1700 študentov, med njimi več Slovencev. Letos je na tej univerzi prevzel pouk slovenske literature prof. Martin Jevnikar, ki že deseto leto učijo slovenski jezik in literaturo na univerzi v Padovi. Predava v italijanščini in slovenščini. Akademiki se lahko učijo slovenščine eno, dve, tri ali štiri leta.

Na Videmski univerzi trenutno obiskuje predavanja slovenščine kakih 25 študentov. Slovenski jezik poučuje že drugo leto prof. Robert Petaros, letos pa je dobila asistentsko mesto za slovansko filologijo prof. Neva Godini-Godnič. V kratkem bodo podelili dve mesti za srbsko-hrvaški jezik in literaturo. Tudi za ti dve mesti sta zaprosila dva tržaška rojaka.

Na univerzi v Trstu pa je dobila mesto za slovansko literaturo prof. Marija Pirjevec namesto prof. Colognattija, ki je odšel v pokoj.

predsednik Miha Ribnikar, podpredsednik Andrej Janežič, tajnik Ivan Jerman, blagajnik Rafo Vidic, kulturni referent Jože Zihler, delegat Jože Skale, športni referent Andrej Hrovat, gospodar R. Vintar namestnika Rajko Leber in Karel Gojak, pomočnika Marjan Oberžan in Miha Potočnik.

desetletja popolnoma brezplačno žrtvu-jejo za to.

Kaj dosežejo v teh šolah? Če otroke v štirih letih naučijo gladko pisati in brati slovensko, so zadovoljni. Kdor bo znal brati, bo tudi sam vzel v roke slovensko knjigo in bo dopolnjeval svoje znanje. In res sem pri srednješolcih našel na tolikšno razgledanost po naši zgodovini in književnosti in na tolikšno navdušenje za vse, kar je slovensko, aa jim to zagotavlja še lepo prihodnost.

Ker pa tudi starši hočejo slišati kaj domačega, imajo v teh domovih toliko prireditvev, da se je nekdo pešalil: Ko vsak teden imel vsaj po dve soboti in nedelji, da bi lahko vse prišlo na vrsto. Za skupne prireditve zidajo zdaj še osrednjo slovensko cerkev.

Pomanjkanje duhovnikov je res zelo boleča točka južnoameriške/Cerkve. Mnogi, tudi drugih narodnosti, so me spraševali, kako da imamo pri nas toliko novih maš. Nekdo je omenil, da vsa južna Amerika ne premore v enem letu toliko novomašnikov kot majhna Slovenija. Verjetno je pretiraval, a drži dejstvo, da je velik del duhovnikov doslej prihajal v Južno Ameriko iz Evrope in sedaj, ko je tudi v Evropi kriza, sploh več ne vedo, kaj bo.

Z veseljem povem, da imajo Slovenci tudi v Latinski Ameriki še precej fantov, ki čutijo veselje do duhovniškega poklica. Tako se slišal za neki red, ki ima v Argentini samo enega novince, in še ta je Slovenec.

(Nadaljevanje na 4. str.)

SLOVENC I P O SVETU

AVSTRALIJA — Sydney

P. Bernard Ambrožič je moral znova in kar nenadoma na operacijo. Kot poročila avstralski mesečnik „Misli“, se mu je tokrat odprl čir na dvanajsterniku ter mu povzročil krvavenje in neznozne bolečine. Zdravnik je takoj odredil operacijo in jo izvršil 30. decembra. Ko je bilo to poročilo napisano, se je pater že bolj počutil. Upajmo, da bo kmalu zopet na nogah.

Prekmurske prireditve

V Sydneyju je večje število prekmurskih rojakov. V decembru so imeli kar dve prireditvi v Holroyd dvorani v Merrylandsu. Obe sta bili organizirani v prid cerkvenemu gradbenemu fondu.

Prazniki

Božični in novoletni prazniki so zopet v velikem številu zbrali avstralske rojake. To pot jih je obiskal tudi g. dr. Alojzij Ambrožič, ki je prišel iz Kanade obiskat svojega strica p. Ambrožiča. Pri polnočnici je prepeval mešani pevski zbor pod vodstvom pevovodje Klakočerja.

Štefanovanje

Tudi letos je ta prireditev pritegnila rekordno število rojakov. To pot so imeli med seboj brate Plesničarje, ki so skrbeli za prijetno glasbo. Dobriček večera, na katerem se tradicionalno zbere izredno število rojakov, je bil namenjen za veselovski gradbeni fond.

Za dobro voljo

OD DOMA

Odkar so strokovnjaki iz elektrogospodarstva napovedali, da bo letos, spriče ugodnih razmer, dovolj elektrike, kupujejo naši ljudje pe-rolejke kot numni. Izkušnje, izkušnje...

Delavec: „Kako naj shajamo z 80 jurji na mesec, ko pa porabi povprečna tričlanska družina mesečno samo za hrano 110 jurjev?“

Director: „Kdo pa pravi, da morate živeti kot povprečna družina?“

Samoupravljanje je edino opravilo, od katerega me nadrejeni odvajajo z namenom, da bi čim več naredili sami.“

V soboto, 24. t. m., ob 19.30 zvečer bo v prireditvi SKD sestane, na katerem bo Tone Mizerit podal kratek pregled političnih razmer v Argentini z ozirom na splošne volitve, napovedane za 11. marca t. l. Pavel Fajdiga pa bo govoril o svojih vtisih v ZDA. Vabljeni vsi, ki se zanimajo za te probleme.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T. E. 35-8827UTRINKI IZPOD JUŽNEGA NEBA
(Nad. s 3. str.)

Knjiga „Cerkev na Slovenskem“ nasteva v Argentini 77 slovenskih duhovnikov, kar je za tiste razmere silno visoko število. Tudi ti so skupaj z drugimi Slovenci dosegli to, da nas v Južni Ameriki poznajo skoraj bolj kot v Evropi. V kateri francoski trgovini bi te npr. na pojedajno, da prihaja iz Jugoslavije, takoj vprašali, če govoriš „esloveno o servocroato“? In kateri švicarski vodnik bi te vprašal, kot je mene vprašal vodnik v Andih, če sem kot „sacerdote žugoslav“ (duhovnik iz Jugoslavije) Slovenec ali Hrvat?

Kaj pa prihodnost

To vprašanje si zastavljajo mnogi naši rojaki. A ne vsi: kakor da se ga bojijo...

Treba je računati s tem, da jih bo velik del za vedno ostal v Argentini. Se kot narodna skupina lahko obdržijo? Nekateri upajo: Če so se obdržali Judje že 1900 let, zakaj se ne bi mi? — Pri tem ne smemo spregledati, da so Judje vedno imeli posebno mesto v božjih načrtih. Zato so edina izjema med vsemi narodi. Bomo Slovenci druga izjema?

Nekdo mi je z leдено prodornostjo odgovoril: Postali bomo Argentinci. Prej ali slej — jaz sem rajši za slej, naj gre to počasi, postopno, naravno. Slovence ne moreš nehati biti kar čez noč. Toda še vedno bomo ohranili svoje poslanstvo. Argentini moramo prinesiti nekaj svojega. Nima pomena, da bi prinašali gaučevstvo — nekaj

KANADA — Montreal

Decembrske prireditve

V nedeljo, 10. decembra, je slovenska šola priredila miklavževanje. Otroci so to pot imeli prifiko, da so pokazali, kaj so se naučili v šoli. Učitelji so jih za nastop skrbno pripravili. Sestra Miranda pa jih je naučila nekaj pesmic. Miklavž je nastopil v spremstvu angelov in parkljev. Parklji so bili letos bolj krotki. Privoščili so si rajši starejšo poredneže kot pa otroke.

Pri polnočnici je bila cerkev polna do zadnjega kotička. Petje slovenskih božičnih pesmi se je razlegalo kot vedno privlačno. Peveci so jih že pred mašo prepevali. Pri duhovnem delu okrog božiča je na fari pomagal p. Alojzij Kukovica, ki je iz Argentinc prišel na obisk k svojem.

V soboto, 30. decembra, pa je bilo Silvestrovanje. To pot sreča ni bila naklonjena. Hud snežni vihar je razsajal ves dan, in le malo se jih je ojunalo in odšlo na pot.

Po športnem svetu

Na tretji skalalni tekmi tradicionalne novoletne turneje v Innsbrucku je zmagal sovjetski zmagovalec Bočkov s skokoma 89 in 90 m, drugi je bil Schmidt (DNR); slovenski tekmovalci so zasedli naslednja mesta: Norčič 85, s 75, 82 m, Štefančič 39, s 76, 81,5 m; Pudgar 48, s 77, 76 m; Mesec 54, s 75, 78 m; Loštrek 55, s 71, 84 m in Prelovšek z 71, 74 m.

Na zadnji tekmi v Bischofshofnu pa je zmagal češki smučar Hohnl s skokoma 101, 101 m. Vzhodni Nemeč Schmidt je osvojil naslov prvaka noveletne turneje, čeprav je zasedel na tej skakalnici šele 12. mesto. Od Slovencev se je najbolje odrezal Štefančič, ki je zasedel 26. mesto s skokoma 95, 94 m, na 35. mestu je pristal Mesec, 39. mesto je zasedel Prelovšek, 43. Norčič, 41. Pudgar in 69. Loštrek.

V skupni razvrstitvi je najboljši Mesec z 28. mestom, 34. je Štefančič, 36. Norčič, 49. Pudgar, 53. Prelovšek in 68. Loštrek.

Ekipno je prvo mesto zasedla reprezentanca NDR, slede švica, ČSSR, SZ, Japonska, Finska, Avstralija, Poljska, ZRN, Jugoslavija, Norveška, Švedska, Kanada, ZDA, Italija, Francija in združena Bolgarija.

Na XIX. mednarodnem tekmovanju v smučskih tekih v Bohinju je v teku na 15 km presenetljivo zmagal 19-letni Švicar Loetscher pred favoriti Valuniovim (SZ), lanskim zmagovalcem Demlom (ZRN) in Betzom (ZRN). Med 67 nastopajočimi se je med Slovenci najbolje uvrstil Filip Kalan, ki je zasedel 19. mesto s časom 2:50 (4,9 min. zaostanka za zmagovalcem). Jelenc je bil 26. Dornik pa 31. Dame so tekmovalce na 10 km, zmagala je Enderlejeva (ZRN), najboljša Slovenka je bila Beštrova s 13. mestom med 21.

ŠAH

Na XXV. mednarodnem šahovskem turnirju v Hoogevenu so prva tri mesta zasedli sovjetski igralci M. Talj (10,5 točk), Balašov (10), Vasiukov (9). Slovenski medn. velemejster Albin Planinc in Vlastimil Hort (ČSSR) si delita 4. in 5. mesto z 8,5 točk. Argentinski velemejster M. Najdorf pa je zasedel 10. mesto s 7,5 točkami. V skupini moštrov pa je prvo mesto zasedel Argentinec Quinteros skupaj z Romanom Ghitescum z 10,5 točkami.

tisoč gaučev več ali manj se res ne bi poznalo. Ne gre za kvantiteto, pač pa za kvaliteto, za novo kakovost, ki jo lahko damo samo mi, ker je samo naša: to je slovenska narodna duša. To je slovenska prirodnost, skromnost, tudi slovenska vernost, in... kaj še? Bojim se, da bo ta narodna duša prej izginila, preden bomo ugotovili v čem je, se je prijazno nasmehnil.

Drugi so dodali: čeprav se nikoli ne vrnejo v domovino, bo tudi zanje koristno, da bo imela v svetu veliko svojih ljudi, ki bodo vplivni in ugledni. Koliko drugi narodi storijo za to, da ohranijo povezanost s svojimi izseljenci, čeprav so se ti že povsem vrasli v novo deželo.

Zlasti pa sem čutil napremagljivo željo za povezavo z domovino pri naši mladini. Mnogi močno čutijo s svojim narodom. Zato vedo, kako težko je ohraniti narodno zavest, če si dolgo odrezan od domovine. Kakor od morja odrezana voda ne more ostati dolgo zdrava, tako majhna skupina slovenskih izseljencev ne more vztrajati brez povezave z matično deželo, pa naj bo še tako polna odločne volje.

Slovenska mladina v Argentini dobro ve, da je zrasla v drugačnih družbenih razmerah, kot pri nas. Želi si predvsem turističnih, kulturnih in — katoličani — tudi verskih vezi z domovino.

To je seveda naloga vse naše družbe. Kot kristjani pa smo dolžni storiti vse, da tej mladini omogočimo čim močnejšo povezavo z našo Cerkvijo. To je bilo moje najmočnejše spoznanje v Južni Ameriki.

Miha Žužek

DRUŠTVENI OGLASNIK

Opozarjamo vse rojake, da so podpisne pole na razpolago v društveni pisarni. S svojim podpisom boste javno protestirali proti krivicam, ki se godijo koroškim Slovincem.

V slovenski radijski oddaji morete slišati o Sloveniji, njenih prebivalcih, o njenih lepota in o njeni zgodovini. Ne pozabite odpreti radio aparata vsako soboto ob 17.34 na radio Antartida.

Pisarna in knjižnica ZS je odprta vsak dan od 15.30 do 20. Izrabite počitnice za branje slovenskih knjig.

Tombola za Slovenski dom v Mendoza bo 25. februarja v Slomškovem domu. Podprimo Slovence v Mendoza z udeležbo na tomboli!

TOMBOLA ZA SLOVENSKI DOM V MENDOZI
25. II. 1973 v Slomškovem domu

Prireja jo Zedinjena Slovenija skupno s slovenskimi domovi in organizacijami.

Posebnost tombole: vsi dobitki bodo regionalnega značaja.

Že sedaj vsi rojaki iskreno vabljeni!

Svoji k svojim! Pod enakimi pogoji Vam SLOGA plača večje obresti kot katera koli banka. In Vaš denar bo pomagal pri gospodarskem napredku slovenskega človeka v Argentini. Pomislite tudi na to, predno se odločite za naložbo svojih prihrankov!

Kreditna zadruga „S. L. O. G. A.“ z o. z.

Bartolomé Mitre 97

T. E. 658-6574

Ramos Mejía

Uradne ure: ob torkih, četrkih in sobotah od 16. do 20. ure

VELIKA IZBIRA NAJBOLJŠEGA POHIŠTVA

MUEBLES

LUKY

Ruta 205

Frente Estación EZEIZA

T. E. 295 - 1197

LUKA MILHARČIČ

Električni aparati

Izključni zastopnik: Hitachi — National — Crown — Ranser — Panoramic — Aurora — Saccol — Columbia — Westinghouse — Godeco — Tonomac — Gamuza — Olivetti — Kenia — Champion — Marshall.

Peter Selak

Slovenci v Angliji

Že takoj po drugi svetovni vojni se je na Angleškem otoku naselilo precejno število rojakov. Uredništvo je lansko leto naprosilo Petra Selaka, naj napiše njihovo življenje. Zanimiv oris ostrega opazovalca, ki nam ga je velikodušno poslal, bomo za naše bralce objavljali v zaporednih številkah.

V začetku tega leta sem dobil od „Svobodne Slovenije“ prijazno povabilo, naj kaj napišem v njo o razmerah med rojaki živječimi tu na „Otoku“ in sploh o situaciji Velike Britanije. Nisem pokični poročevalec in sploh nimam zadostne izobrazbe in poleg tega je težko delo v rudniku in delo zunaj ovira. Poleg tega pišem včasih tudi kaj v „Ameriško Domovino“ in druge slovenske liste v zamejstvu in sem tako hvala Bogu vedno po malem zaposlen.

Letos mineva 25 let, ko smo Slovenci-begunci in druge narodnosti začeli prihajati iz številnih taborišč Italije, Avstrije in Nemčije na delo sem na Britanski otok. Ta dežela je bila precej razbita od nemških bomb, industrija zaradi petletne vojske v razsulu, zato je bilo treba nove sveže delovne moči v vseh panogah tuk. ekonomije. Največ delovne moči so rabili za rudnike, železnicarstvo in za kmetije. Ženske so pa rabili v bolnišnicah, tekstilu, potem kot služkinje itd. Koliko te delovne moči je takrat prišlo sem, je težko ugotoviti. Število se suče okrog 400.000. Na splošno smo bili vsi zelo lepo sprejeti in domačini so nam šli zelo na roko. Uživali smo vse pravice britanskega človeka. Bili so tudi obratni slučajji: mrki, zavistni obrazi. Kje pa tega ni bilo. Bog ve, kako bi mi sami na domačih tleh sprejemali tujo — nepoznano delovno moč. Gotovo bi bili kje sprejeti lepo, drugje pa prav obratno.

Vseh Jugoslovancev je prišlo v letih 1947—1948 okrog 10.000, med temi je bilo takrat nas Slovencev okrog 800. Ne hvalim se rad, toda povem, da Jugoslovani tu na splošno uživamo sloves

OBVESTILA

NEDELJA, 11. februarja 1973:

V Slomškovem domu tradicionalno farno žegnanje Sentiščanov. Ob 11 sv. maša, nato kosilo in ob 16 skioptične slike iz Slovenije.

SOBOTA, 24. februarja 1973:

V Slovenski hiši sestanek, ki ga organizira SKD. Tone Mizerit: Pregled političnih razmer v Argentini. Pavel Fajdiga: Vtisi iz ZDA.

NEDELJA, 25. februarja 1973:

V Slomškovem domu tombola za Slovenski dom v Mendoza.

NEDELJA, 4. marca 1973:

V Slovenski hiši od 9.30 mladinska maša in sestanek SDO SFZ.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare
Director: Tone Mizerit
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina
Uredniški odbor:
Miloš Stare, Pavel Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Mizerit

Correo Argentino Central (B)
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 1.149.713

Naročnina Svob. Slovenije za leto 1973 za Argentino \$ 75.— (7.500.—) — Pri pošiljanju po pošti \$ 78.— (7.800.—). ZDA in Kanada 13 USA dol.; za Evropo pa 15 USA dol. za pošiljanje z avionsko pošto. Evropa, ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 9 USA dol. Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires. T. E. 33-7213

UNIV. PROF.

DR. JUAN BLAZNIK

Zahtevajte določitev ure na telefonu 49-5855

C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed

špecialist za ortopedijo in travmatologijo

Ordinira v torek, četrtek in soboto od 17 do 20

PORAVNAJTE ZAOSTALO NAROČNINO!

Podružnice

CARLOS SPEGAZZINI

Avda. 25 de Mayo 136

SAN JUSTO

Almafuerte 3230

rodne domovine svojih staršev. Seveda na kakšne razmere tam naletijo. Mladi svet, rojen na tujih tleh z bistrim očesom presoja dobro in slabo stran. Lepota slovenske domovine in dobrot, ljubeznivost, v Sloveniji, vzbudi spoštovanje in ljubezen med zamejsko domovino do zemlje rodnih staršev.

Danes, po 25 letih, je tu še okrog 500 Slovencev. Škoda je le to, da smo vsi tako razpršeni na vse strani in se tako narodno-prosvetno ne moremo udeleževati. Glavna centra slovenstva sta London Bedford in Rochdale. K slovenski skupnosti največ pripomore slovenski duhovnik, ki obišče vsaj dvakrat na leto našo skupnost po naselbah in takrat se po naši pri kavi in kozarcu vina ali piva zbere vsa srenja in premleva veselo in žalostne dogodke in utrdi nadaljnje prijateljsko sožitje. Le tisti dom, ki ohrani živo, globoko vero, čeprav po navadah tujine, dom, v katerem dobiš tukajšnje pošteno in versko čtivo, bo ohranil tudi globoko narodno zavest svojih staršev in rad prebiral pošteno slovensko branje in poslušal in pel naše slovenske pesmi.

Po 25 letih bivanja tu naj dodam še to: „Naše poštene slovenske šole, kulture, katere smo imeli nekdaj doma, katero doma do neke meje čeprav težko, se vedno ohranjajo in izročajo kot dragocen zaklad mlajšim rodovom, nas res ni treba biti sram, in Britanci bi vse to s ponosom in veseljem zadrževali. Še vedno velja in bodočnost bo še bolj pritrjevala staremu poštenemu načelu „Bog, Cerkev, šola“ — Naj novi moderni duh tehnike vse to zanika in omalovažuje, toliko bolj naglo hiti v pogubo in propast in se bo v sramoti in bolečini vračal nazaj k načelom, katere je nekdaj v napuhu in lagodju ovrgel. Hvala Bogu, da je v današnji Sodomi in Gomori tudi dosti dobrega in zdravega zlasti med mladino in vse to prižiga velik žarek upanja bodočih srečnih dni.

Bo že